

Escut dels carmelites de la capella del Vilar

Balsareny

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Capella del Vilar, a la masia del Vilar. Sector est del terme municipal.
Emplaçament Carretera a Avinyó (BP-4313), al km. 39,7 camí direcció oest, uns 600 m.
Alçada: 366

Coordenades:

Latitud: 41.87084
Longitud: 1.89394
UTM Est (X): 408213
UTM Nord (Y): 4636027

Classificació

Número de fitxa 08018 - 236
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern
Segle XVIII
Any 1786
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Lleugerament erosionat. Part de la corona i part superior escantellades.
Protecció Legal
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Pla General d'Ordenació Urbana del Municipi de Balsareny (PGOU). Article 133 (protecció de masies). Núm. 15: El Vila.
Data aprovació: dc., 27/11/1991 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Ornamental
Titularitat Privada

Titular: 08018A009000040000DP

Fitxes associades:

[El Vilar](#)

[Capella del Vilar](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Data de registre de la fitxa: dl., 14/11/2022 - 16:41

Descripció

Escut de pedra situat sobre el portal de la capella que hi ha adossada a la masia del Vilar i que correspon a l'orde dels carmelites. El portal, junt amb un òcul o rosetó i l'escut, formen un petit frontispici que dona a la capella un cert aire senyorial. L'escut té una forma lobulada amb bordura de motius vegetals i una corona superior. És un escut gaiat (amb una forma més o menys triangular que té la seva punta al centre) i té una roseta a cadascuna de les tres parts. Aquest és l'escut de l'orde dels carmelites, que van ser els que van construir la capella l'any 1786.

Història

El mas del Vilar és d'origen medieval i està documentat per primera vegada en un llistat de masos del 1368. Aleshores hi vivia un home de cognom Masaguer, també conegut com Vilar. En el fogatge de 1497 hi consta un Vilar; en el de 1515 hi apareix Marc Vilar, i al de 1553 Valentí Vilar (Carreté, 2010: 139).

Als segles XVII-XVIII la masia es va engrandir fins aconseguir el volum actual. El 1744 encara hi ha constància d'un Vilar que havia estat hereu del mas Vilar, i que és documentat a la parròquia veïna de Cornet, i entorn de 1764 consta que hi havia un masover, Esteve Carreter. En aquesta època, però, el mas havia passat a propietat del convent dels carmelites de Manresa, segons consta en el cadastre de 1775, i la propietat fou adquirida després de l'any 1716, segons es fa constar explícitament. Aleshores el mas tenia 15 jornals de sembra, 8 de vinya, 2 i mig d'oliverars, 50 de bosc i 17 de pastures; a més de 2/24 d'hort i 15/24 de mallols de segon any. Per tot plegat i la casa, pagaven 263 rals d'ardits i 3 diners; una xifra més que considerable, que ens dona idea de la importància del mas. L'any 1786 (segons una inscripció) s'hi va construir la capella que queda adossada vora el portal principal de la casa. A la façana d'aquesta capella hi llueix un escut de pedra de l'orde dels carmelites.

A mitjans del segle XIX el mas Vilar era propietat de Ramon Valls, un fabricant que també posseïa part del mas Vilaforns, on hi construï la fàbrica amb aquest nom. Va morir el 1858 (Ferrer, 2011: 397). La masia va continuar habitada al segle XX i encara s'hi van fer obres a la dècada de 1950, però ja fa temps que es troba abandonada. En aquesta última època la masia del Vilar forma part de l'heretat de Puigdorca.

Bibliografia

CARRETÉ PARERA, Ramon (2010). *Noms de lloc, de casa i de persona de Balsareny*. Institut Cartogràfic de Catalunya, Barcelona, p. 139.

CARRETÉ PARERA, Ramon (1986). *Toponímia i antroponímia del terme municipal de Balsareny (Bages)* Tesis doctorals microfitxades: 2970. Publicacions Universitat de Barcelona.

FERRER ALÒS, Llorenç (2011). *Sociologia de la industrialització. De la seda al cotó a la Catalunya central (segles XVIII-XIX)*. Barcelona, Fundació Noguera (Estudis, 58); Pagès Editors, Lleida, p. 397.

SERRA SALA, Joan. M. (1988). “Balsareny”, *Història del Bages*, vol. 1. Parcir Edicions Selectes, Manresa, p. 140.

SERRA SALA, Joan M.; CARRETÉ PARERA, Ramon (2005). *Balsareny, ahir i avui*. Ajuntament de Balsareny, p. 135.

